

Not: Belediyelerin uluslararası kuruluşlara üyeliği hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-22545609-730.02.02-8346687

16/01/2024

Konu : Görüş (Belediyelerin Uluslararası Kuruluşlara Üyeliği)

... BAŞKANLIĞINA

İlgi : ... tarihli ve E-... sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ile, 3335 Sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması Hakkında Kanun uyarınca Cumhurbaşkanı izniyle Türkiye'de veya yurtdışında uluslararası nitelikte birlik, federasyon veya benzeri teşekküller kurulabildiği, yine aynı Kanun'da kamu kurum ve kuruluşlarının da Cumhurbaşkanınca izin verildiği takdirde kendi konularıyla ilgili faaliyet gösteren bu teşekküllere üye olabilecekleri ve Kanun'la kurulmasına izin verilen teşekküllerin denetimlerinde, hükmi şahsiyetlerinin sona ermesinde ve faaliyetten alıkonmalarında 2908 sayılı Dernekler Kanunu'nun ilgili hükümlerinin ve bu Kanun'da hüküm bulunmayan hallerde ise genel hükümlerin uygulanacağına düzenlendiği, Dernekler Yönetmeliği'nde 3335 sayılı Kanun kapsamında bulunan birlik, federasyon veya benzeri teşekküllerin birlik olarak tanımlandığı, ancak 3335 sayılı Kanun'da söz konusu kuruluşlarla işbirliği ve ortak proje hususuna yer veren bir düzenlemenin bulunmadığı belirtilmiş olup 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 74 üncü maddesi ve 3335 sayılı Kanun'un kamu kurum ve kuruluşlarının Cumhurbaşkanı izni ile bu Kanuna göre kurulan teşekküllere iştirak edebilecekleri hükmü birlikte ele alındığında 3335 sayılı Kanun kapsamında kurulan uluslararası teşekküllere (Türk Dünyası Belediyeler Birliği, Uluslararası Tarım Şehirleri Birliği gibi) üye olunabilmesi için izin zorunluluğuna, izin alınacak makama ve bu nitelikteki kuruluşlarla belediyelerin ortak hizmet projesi gerçekleştirmek istemeleri halinde 5393 sayılı Kanunun 74 üncü maddesi kapsamında Bakanlığımızdan izin alınıp alınmayacağına ilişkin Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Yurtdışı İlişkileri" başlıklı 74 üncü maddesi "*Belediye, belediye meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilir.*

Belediye bu teşekkül, organizasyon ve yabancı mahallî idarelerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir veya kardeş kent ilişkisi kurabilir.

Birinci ve ikinci fıkra gereğince yapılacak faaliyetlerin, dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden Çevre ve Şehircilik Bakanlığının izninin alınması zorunludur." hükmünü,

3335 sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması Hakkında Kanun'un 1 inci maddesi "

Uluslararası alanda beraberlik ve işbirliği yapılmasında fayda görülen hallerde, Türk ve yabancı hakiki veya hükmi şahısların veya yalnız hükmi şahısların, kazanç paylaşma amacı dışında ve kanunlarla yasaklanmamış olmak kaydıyla ekonomik ve teknik alanlarda işbirliğini geliştirmek, bu konularda bilgi, görgü ve karşılıklı teknolojilerinden yararlanmak maksadıyla Türkiye'de veya yurt dışında:

a) En az yedisinin; uluslararası nitelikte birlik, federasyon veya benzeri teşekküller kurmaları veya kurulmuş bu gibi teşekküllerin şubelerini açmaları,

b) Uluslararası faaliyette bulunmaları,
c) Mevcut kuruluş ve benzeri derneklere katılmaları veya bunlarla işbirliğinde bulunmaları,

Cumhurbaşkanının iznine tabidir.

(a) bendine göre Türkiye'de kurulan teşekküller, kuruluş bildirisini ve eklerini, merkezlerinin bulunduğu mahallin en büyük mülki amirliğine vermek suretiyle tüzelkişilik kazanırlar.

Bunlardan kuruluş, amaç ve şartlarını kaybedenlerle, kanun ve statülerinin öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmeyenler, kendiliğinden dağılmış sayılırlar.

Kamu kurum ve kuruluşları da, Cumhurbaşkanınca izin verildiği takdirde, birinci fıkradaki amaç doğrultusunda faaliyet gösteren kendi konularıyla ilgili uluslararası birlik, federasyon veya benzeri teşekküllere iştirak edebilirler." hükmünü amirdir.

Diğer taraftan, İçişleri Bakanlığı Mülga Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün 2005/36 sayılı Genelgesinde "Uluslararası kuruluşlara üye olunacaksa, ilgili mahalli idarenin meclis kararı, üye olunacak uluslararası kuruluşun ana statüsünün tam metni ile tasdikli Türkçe çevirisi, üyelikten beklenen faydalar, üyelikte bir katılım payı veya aidat ödenecek ise miktarı ile belediyenin en son kesin hesap özeti .." şeklindeki ifadelerle yer verilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri ve Genelge kapsamında; belediyelerce 3335 sayılı Kanun kapsamında bulunan veya bulunmayan uluslararası birlik, organizasyon, federasyon veya benzeri teşekküllere kurucu üye veya üye olunması ya da bu teşekküllerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirilebilmesi için Bakanlığımız izninin alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür